

Hírlevél 2009/16-17.
www.sinkatax.hu

Vagyonosodási vizsgálat - hitelt érdemlő okiratok, pénzforgalmi mérleg

A vagyonosodási vizsgálatok kapcsán a Hírlevél korábbi számaiban gyakran hivatkoztam a vizsgált adózó állításait hitelt érdemlően alátámasztó dokumentumokra, mint a vizsgálat döntő elemeire.

Az alábbiakban igyekszem röviden összefoglalni, mit is kell e kategórián értenünk.

A dokumentumokra, iratokra vagy bizonylatokra vonatkozó szabályokat többféle joganyag tartalmazza, úgymint ún. eljárási törvények - mint például a polgári perrendtartásról szóló, 1952. évi III. törvény (azaz rövidítve Pp.)- , az adózás rendjéről szóló törvény (Art.) és a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló, 2004. évi CXL. törvény (Ket.), továbbá ún. anyagi jogszabályok, mint például a személyi jövedelemadóról szóló törvény (SZJA) és az általános forgalmi adóról szóló törvény (Áfa-tv.) tartalmazzák. A számvitelről szóló törvény is megfogalmaz követelményeket a bizonylatokkal kapcsolatban. A vállalkozók vagyongyarapodásának vizsgálata során a bizonylatokkal kapcsolatban az adótörvényekben megfogalmazott követelményeknek jelentős szerepe van.

A Pp. (190.§.-195.§.) a *magánokiratok* és a *közokiratok* közt tesz megkülönböztetést, megadva e kategóriák meghatározását is.

A *magánokiratok* valódiságtartalmát bizonyítani kell, főként, ha azt a másik fél vitatja. Az a magánokirat, amelyet a kiállító teljes egészében saját kezűleg írt és írt alá, teljes bizonyítóerejű dokumentum. Ha az iratot írógéppel, számítógéppel írták és a kiállítója csak aláírta azt, csak egyszerű magánokirat, hitelességét tanúk aláírásával lehet alátámasztani.

A *közokiratok* egyértelműen bizonyítják a bennük foglalt intézkedést, határozatot, valamint az általuk tanúsított adatok és tények valódiságát, továbbá a bennük foglalt nyilatkozat megtételét, annak idejét és módját. Például az adóhatóság által kiállított határozat vagy egy ellenőrzésről szóló jegyzőkönyv közokirat. Ha a felek közt vita támad, a közokirat - illetve az abban rögzített adatok, tények - nem szorul további bizonyításra. Természetesen előfordul, hogy valaki vitatja a közokirat tartalmát, hitelességét. Ekkor ellenbizonyítással élhet. Példa erre a vagyonosodási vizsgálatoknál, amikor az adóhatóság egy közjegyző által hitelesített kölcsönszerződés valódiságtartalmát vitatja és további bizonyítást végez. Ugyanis a közjegyző által hitelesített formában becsatolt irat kizárólag az érintettek szándékának, erre utaló nyilatkozatának tényét – jelen esetben a kölcsönzés szándékát - támasztja alá, de annak tényét, fizikai megvalósulását nem.

Ha visszaemlékeztek a korábban ismertetett, a tárgyalóteremben végződött vagyonosodási vizsgálatokra, volt szó arról, hogy a vizsgált személy *külföldön kiállított közokirattal* támasztotta alá nyilatkozatát. A Ket. (52.§.) ezzel összefüggésben úgy rendelkezik, hogy külföldi bíróság, közigazgatási szerv, közjegyző vagy egyéb közhitelességgel felruházott személy által hitelesített

©Sinka Jánosné, 2009.Bp., www.sinkatax.hu, www.adocommando.hu, www.adokommando.hu

Mivel a Hírlevélben, illetve a weboldalon, a letölthető dokumentumokban található írásokat, táblázatokat ingyenesen bocsátom rendelkezésetekre, kérem értesíts, ha más **fizetős** szakmai anyagban, változatlan formában találkozol velük!

magánokirat a magyar törvény szerinti bizonyító erővel csak akkor rendelkezik, ha azt a kiállítás helye szerinti államban működő magyar külképviseleti hatóság diplomáciai felülhitelesítéssel látta el. (Kivéve, ha az adott ügy fajtára vonatkozó jogszabályból, nemzetközi szerződésből, illetve viszonyossági gyakorlatból más nem következik.)

A nem magyar nyelven kiállított okirat - kivéve, ha az ügyfajtára vonatkozó jogszabály másként nem rendelkezik – csak hiteles magyar fordítással ellátva fogadható el.

Az adótörvények – anyagi jogszabályok – közül az Áfa-törvény (168.§.-172.§.) meghatározza a hitelesség szempontjából alapvető és nélkülözhetetlen alaki és tartalmi elemeket a gazdasági események egyik alapvető bizonylatára, a *számlára* vonatkozóan.

A SZJA-törvény is a számlát tekinti a bevételek és költségek elszámolása alapbizonylatként, az ehhez kapcsolódó alaki és tartalmi követelmények tekintetében az Áfa- törvény vonatkozó előírásait elfogadva.

Ilyen, kötelezően feltüntetendő adat például

- a számla kibocsátásának kelte,
- a számla sorszáma, amely a számlát kétséget kizáróan azonosítja,
- a termék értékesítőjének, szolgáltatás nyújtójának adószáma, amely alatt a termék értékesítését, szolgáltatás nyújtását teljesítette,
- a termék beszerzőjének, szolgáltatás igénybevevőjének neve és címe (ha az ügylet az ún. fordított adózás alá tartozik, akkor adószáma, közösségi adószáma is),
- az értékesített termék, szolgáltatás megnevezése, VTSZ vagy SZJ száma,
- az adó alapja, az alkalmazott adó mértéke, adómentesség,
- az áthárított adó mértéke, stb.

Az Art. (96.§.) lehetővé teszi az adóhatóság számára, hogy a vizsgált személy iratait bevonja - lényegében „lefoglalja”-, de mivel ez az intézkedés az adózó számára kedvezőtlen, csak szigorú feltételekkel és kétféle esetben kerülhet rá sor.

1. Ha az adóhatóság úgy ítéli meg a helyzetet, hogy fennáll annak lehetősége, hogy a vizsgált személy az iratokat megsemmisíti, meghamisítja vagy az üzleti tevékenység körülményeit megváltoztatja, akkor a helyszínen talált iratokat, nyilvántartásokat, könyvelési anyagot, egyéb iratokat és üzleti működés körülményeit jegyzőkönyvben rögzíti és az iratokról átvételi elismervényt állít ki és azokat lefoglalja. Ha az indokolt, akkor az adóalany számára másolatot hagy hátra az iratokból. Az átvételi elismervényen a bevont iratokat azonosításra alkalmas módon kell lajstromba venni. Ebből következően az adóalany joga van azt kérni, hogy a bevont iratokat tételesen vegyék nyilvántartásba.
2. Ha az adózó által becsatolt dokumentumok áttanulmányozása azok terjedelme és mennyisége miatt hosszabb időt vesz igénybe, azok hivatali helyiségben történő tanulmányozása címén az adóhatóság bevonhatja a szóban forgó dokumentumokat. Ebben az esetben erre 60 nap áll rendelkezésükre, az ezt meghaladó időtartamra csak az adóhatóság vezetőjének engedélyével és az adózó egyidejű értesítése mellett tarthatók az iratok az adóhatóságnál.

Az adóhatóság *nyilatkozat* tételre is felszólíthatja az adózót vagy képviselőjét (Art. 95.§. (3) bek.) a tényállás felderítése és bizonyítása érdekében.. ehhez kapcsolódóan kérheti a nyilatkozatot alátámasztó dokumentumok teljes körű bemutatását is.

Az adózó, vagy képviselője nem köteles nyilatkozatot tenni (Ket. 51.§.(1) bek.), de ha él a

nyilatkozattétel megtagadásának jogával, azaz nem közli a kért adatot, akkor az adóhatóság az enélkül rendelkezésére álló adatok alapján dönt az ügyben.

E ténynek azért is van kiemelt jelentősége, mert attól az időponttól kezdődően, hogy az adóhatóság adózatlan vagyongyarapodást állapított meg, a bizonyítási kötelezettség- amely addig az adóhatóságot terhelte- megfordul, és a továbbiakban az adózónak kell bizonyítania a hatóság megállapításától eltérő tényeket, adatokat.

Ha az adózó rendezetlen vagy hiányos dokumentumokat nyújt be nyilatkozata alátámasztásaként, az adóhatóság engedélyezi az iratok pótlását, rendezését (Art. 95.§.(4) bek.), erre határidőt tűz ki. Ez az időtartam nem számít bele az ellenőrzés lefolytatására rendelkezésre álló időtartamba.

A vagyonosodási vizsgálatok során az adóhatóság a vizsgált személyt *életvitelével* kapcsolatban is nyilatkozattételre szólíthatja fel. Ha az adózó nyilatkozata az adózó életkörülményeinek, feltárt vagyoni helyzetének megfelelően életszerű, akkor azt a hatóság elfogadja. Ellenben, ha a kiadásokat olyan alacsonyan határozza meg az adózó nyilatkozatában, hogy az nem életszerű, akkor az adóhatóság a KSH létminimum adatai alapján határozza meg az életvitel költségeit.

Ha a későbbiekben bírósági eljárásra is sor kerül, a nyilatkozattétellel kapcsolatban döntő szerepe lehet a *teljes körűségre vonatkozó adózási nyilatkozattételnek*.

Ennek - adózási szemmel nézve hihetetlen módon – az a szerepe, hogy az adózót támogassa. Az Art. (97.§.(6) bek.) előírja, hogy az adóhatóság a tényállás tisztázása során az adózó javára szolgáló tényeket is köteles feltárni. Ehhez kapcsolódóan a teljességi nyilatkozatra való felszólításnak az a célja, hogy az adózó valamennyi, az ügy megítélése szempontjából fontos dokumentumot mutasson be az adóhatóságnak. Az adóhatóság ezek ismeretében hozza majd meg döntését.

A vagyonosodási vizsgálatokkal kapcsolatban hozott bírósági ítéletek is kihangsúlyozzák, hogy ha az adózó a tájékoztatás ellenére nem tesz teljességi nyilatkozatot, akkor ennek jogkövetkezményeit viselnie kell.

Az ügyre vonatkozó tényállás *tanúval* is bizonyítható (Ket. 53.§.-54.§.). a tanúként megidézett személy köteles a meghallgatása végett személyesen megjelenni. A tanúvallomás akkor tagadható meg, ha a tanú az ügyfelek valamelyikének hozzátartozója, vagy a tanú vallomásával saját magát vagy hozzátartozóját bűncselekmény elkövetésével vádolná.

Meghallgatása során a tanúnak írásban közölnie kell, hogy az adózóval milyen viszonyban van, nem elfogult-e, nincsenek-e köztük üzleti vagy magántermészetű ellentétek. Ha a tanú elfogultságról nyilatkozik, az ezt megalapozó tény a jegyzőkönyvben pontosan rögzíteni kell. A tanút az adóhatóság figyelmezteti jogaira, kötelességeire és a hamis tanúzás jogkövetkezményeire.

Ha a tanú azt kéri, a hatóság illetékes vezetője elrendelheti a tanú természetes személy személyazonosító adatainak zárt kezelését. Ebben az esetben az ügyfél – vagyis a vizsgálat alá vont adózó – nem vehet részt a tanú meghallgatásán.

Az Art. (95.§.(5) bek.) alapján az adóhatóság az ellenőrzés során *szakértőt* is igénybe vehet. Erre természetesen az adózónak is joga van. Állításai igazolására indítványozhatja az adóhatóság felé szakértő felkérését, sőt saját költségén az ellenőrzés eljárásaitól függetlenül is megbízhat szakértőt.

Szakértőt az eljárás során akkor kell megbízni (Ket. 58.§.-59.§.), ha az eljáró hatóságnak nincs megfelelő szakértelemmel rendelkező dolgozója és az ügyben jelentős tény, egyéb körülmény vagy az alkalmazandó jog megállapításához különleges szakértelem szükséges.

©Sinka Jánosné, 2009.Bp., www.sinkatax.hu, www.adocommando.hu, www.adokommando.hu

Mivel a Hírlevélben, illetve a weboldalon, a letölthető dokumentumokban található írásokat, táblázatokat ingyenesen bocsátom rendelkezésedre, kérem értesíts, ha más **fizetős** szakmai anyagban, változatlan formában találkozol velük!

Nem járhat el szakértőként az, akivel szemben valamilyen összeférhetlenségi ok áll fenn, illetve tanúként egyébként sem lenne meghallgatható vagy aki a tanúvallomást a törvény szerint nevesített okokból következően megtagadhatja. (Például, ha a vizsgált adózó felesége igazságügyi könyvszakértő, szakértelme ellenére sem hallgatható meg szakértőként a férje vagyonosodási vizsgálatának ügyében.)

A szakértő – akár csak a jogi képviselő – az ügy irataiba betekinthez, és köteles megőrizni a tevékenysége során tudomására jutott hivatásbeli titkot.

Mivel a szakértői vélemény a szakértő egyoldalú álláspontját tükrözi, nem rendelkezik teljes bizonyító erővel. Ezért az ellenőrzés a többi, rendelkezésére álló adattal, dokumentummal és tanúvallomással együtt értékeli annak tartalmát, azaz elfogadja vagy elutasítja azt. Viszont az ezzel kapcsolatos döntését, eljárását az ellenőrzésről készült jegyzőkönyvben részletesen indokolnia kell.

Ha az ellenőrzés alá vont adózók különböző *magánszemélytől nagy összegű kölcsönök felvételével* igyekeznek jelentős bevételeiket igazolni, esetleg élettársi, házassági vagyonközösségben közös pénzügyi fedezettel szereznek nagy értékű ingóságot, ingatlant. Akkor az adóhatóság ún. *kapcsolódó vizsgálatot* rendel el.

Fontos, hogy ha az adóhatóság más adózóra kiterjedően kapcsolódó vizsgálatot rendel el, akkor ennek időtartama az ellenőrzés határidejébe nem számít be, ellenben ezen időtartam alatt azokat a kérdéseket, amelyek a kapcsolódó vizsgálat tárgyába nem tartoznak, az ellenőrzést folytatva tovább vizsgálhatja. Az ellenőrzést végző hatóságnak végzésben kell értesítenie a kapcsolódó vizsgálat kezdő és befejező időpontjáról az adózót. Előfordulhat, hogy egyszerre több kapcsolódó vizsgálatot is elrendel a hatóság, ekkor az elsőként indított vizsgálat kezdő időpontjától, az utolsóként lefolytatott kapcsolódó vizsgálat záró időpontjáig tart a vizsgálat felfüggesztése

Veszélyes, ha az adózó indokolatlanul – csak az időhúzás érdekében – más adózót is érintő szerződéses kapcsolatokra vagy egyéb ügyletekre hivatkozik és az ennek alapján lefolytatott kapcsolódó vizsgálat az adózó bizonyítási indítványában foglaltakat nem támasztja alá. Ez ugyanis az adóhatóság szándékos félrevezetésének minősül, és a magánszemély adózó 100 ezer forintig terjedő mulasztási bírsággal büntethető (Art. 172.§.(1) bek.).

Ha visszaemlékeztek a korábban ismertetett jogesetekre, gyakran előfordult, hogy a vizsgált személy arra hivatkozott, hogy bevétele egy része másoktól kapott kölcsönből származott.

A *kölcsönadás tényének* vizsgálata során az adóhatóság az írásba foglalt kölcsönszerződést teljes körűen megvizsgálja. A kölcsön adót minden esetben meghallgatja tanúként. Ugyancsak tanúként hallgatják meg a kölcsönbe vevőt, valamint a szerződést tanúként aláíró magánszemélyeket.

Az ellenőrzés arra is kiterjed, hogy a kölcsönnyújtó személy rendelkezhetett-e a kölcsönszerződésben megjelölt jövedelemmel és amennyiben a kölcsön adás tényét az ellenőrzött adózó hitelt érdemlően bizonyítani nem tudja vagy a kölcsönzött összeg felett a kölcsönadó jövedelmi viszonyai alapján nem rendelkezhetett, az adóhatóság kapcsolódó vizsgálatot rendel el. Ennek kimenete az is lehet, hogy a kölcsönadónál is becslési eljárást, illetve vagyongyarapodási vizsgálatot folytat le az adóhatóság (az Art. 119.§.(3) bekezdésében nevesített esetekben, például a kölcsönadó adóbevallásai nem támasztják alá a kölcsönre vonatkozó állítását).

Az adózók azzal, hogy a kölcsönszerződést közjegyző vagy ügyvéd által ellenjegyzett okiratba foglalják, még nem bizonyították minden kétsége kizáróan a kölcsön tényét., ahogy arról fentebb az okiratok kapcsán már volt szó. A jelenlegi bírói gyakorlat ezekben az esetekben az, hogy az adóhatóságnak meg kell vizsgálnia, hogy a kölcsönadónak volt-e fedezte a kölcsönadására. Ez

szerencsés esetben korlátozódhat egy megfelelő bizonyítékkal alátámasztott nyilatkozatra is (például a kölcsönt nyújtó jelentős vagyont örökölt és e tény az örökösödési illeték kiszabásáról szóló határozattal igazolni tudja), de sor kerülhet a kölcsönadó vagyonosodási vizsgálatára is.

A házastársak vagy a hivatalosan élettársi közösségben élők esetében az adóhatóság külön-külön lefolytatott utólagos ellenőrzés keretében vizsgálja, hogy a férj és a feleség, illetve az élettársak milyen összegű esetleges forráshiánnyal vagy forrástöbblettel rendelkeztek. Majd a személyi jövedelemadó alapok valószínűsítését a konkrét személyekre, konkrét bizonyítékokkal alátámasztva állapítja meg a hatóság. Gondolva az esetleges bírósági tárgyalásra is, az adóhatóság nyilatkoztatja a feleket, hogy bevételeiket közös vagyonnak tekintik-e, továbbá a kiadásait a közös vagyonukból, esetleg külön vagyonukból fedezték-e és ezt milyen arányban tették. Fontos, hogy a vázolt adatok bekérése nem minősül adótitok megsértésének, így erre a vizsgált személyek nem hivatkozhatnak.

Az adóhatóság a bevételekre és költségekre vonatkozó adatok begyűjtése és értékelése után az adóhatóság kiszámolja a forráshiányt vagyis az eltitkolt, adózás alól kivont jövedelmet és ennek alapján megállapítja a fizetendő személyi jövedelemadót, illetve az adózóra nézve szerencsés esetben az adózó javára mutató forrástöbbletet állapít meg.

A számítás során az adóhatóság az ún. *kronologikus vagyonmérleg* számítását alkalmazza. E módszernek nincs kötött formája – mint például a számviteli törvény egyszerűsített éves beszámolóra vonatkozó előírása –, a jegyzőkönyvben az ún. egykarú vagy kétkarú mérlegek egyaránt előfordulnak. Fontos, hogy magát a módszert, a számítási metodikát a Legfelsőbb Bíróság több vagyongyarapodási vizsgálattal kapcsolatos ítéletében is jogszerű adóalap megállapítási módszernek tekintette. (Fellebbezéskor tehát céltalan a módszert magát támadnunk.)

A kronologikus vagyonmérleg lényegében véve pénzforgalmi mérlegek.

A lényeg az, hogy a bevételeket és a kiadásokat a magánszemély zsebének (azaz a pénz fizikai megszerzése és rendelkezésre állása) szemszögéből időrendi sorrendbe állítja. A lakossági folyószámla vezetéséből és a készpénzes forgalomból adódó bevételekben és a kiadásokban megjelenő halmozódásokat, párhuzamosságokat kiszűri. Azaz a tényleges bevétel – a készpénz fizikai megszerzése, a számláról történő felvétel, a kölcsön felvétele - és a tényleges kiadás, a folyó költségek kifizetése, a jelentősebb ingóságok vásárlása, a befektetések stb. pontos időpontjukban kerülnek a mérlegbe. Előfordulhat, hogy valamely ügylet pontos időpontja az év folyamán nem állapítható meg, ekkor az adóhatóság az adózó számára legkedvezőbb megoldást alkalmazza és a bevétel tekintetében azt január 1-re, míg a kiadás kapcsán december 31-re helyezi el a vagyonmérlegben.

A mérleg bevételi vagy forrás oldala tartalmazza az adózó pénzforrásait – például a munkabérét, az önálló tevékenységből származó jövedelmét, a felvett kölcsönöket és a korábbi időszakról származó, bizonyított jogszerű megtakarításait.

A mérleg kiadási oldala tartalmazza az adózó folyó kiadásait, azaz a jelentősebb megélhetési és rezszi költségeket, a kölcsönök visszafizetésére kifizetett összegeket, a befektetések miatt (például ingatlan vagy ingóság vásárlására, társaság alapítására, részvények, kötvények vásárlására) kiadott összegeket és a nyújtott költségeket.

Az ezekből levezetett számítás elve lényegében egy bankszámla forgalmának nyilvántartásához hasonlít. Azaz minden esetben meg kell határozni a nyitó tételt: ha az adózó a vizsgált időszakot megelőző évekről az ellenőrzés által elfogadott, igazolt és hiteles megtakarítással rendelkezik, a

nyitó állomány a bevételi oldalt érinti és pozitív, minden más esetben a nyitó érték nulla. Így nulla akkor is, ha az adózó az előző időszakból semmilyen megtakarítással nem rendelkezik, és nulla akkor is, ha az adózónak az előző időszakban forráshiánya volt. Ugyanis a korábbi évre megállapított fedezethiány abban az évben adóalapot képez, kiegyenlítve így a mérleg két oldalát.

Az adózó tehát kifejezetten abban érdekelt, hogy minél nagyobb megtakarításokat tudjon igazolni a vizsgált időszak első napjára, mivel ez döntően befolyásolja az adóalap további levezetését, számítását.

A mérleg két oldala szinte soha nem egyezik meg: vagy fedezethiányt vagy fedezettöbbletet tár fel az ellenőrzés.

Ha forráshiány keletkezik, azt a vizsgálat az adott év adózatlan, összevonás alá eső jövedelmeként kezeli. Ha forrástöbblet mutatkozik, akkor azt a következő évi számításoknál a bevételi oldalon nyitó tételként és pozitív értéként veszik számításba.

A pénzforgalmi szemlélet lényegéből adódik, hogy az év közben kimutatott fedezethiányt követően keletkezett további bevételek nem szolgálhattak fedezetül a korábbi kiadásokra, ugyanis a pénzt nem lehet korábban elkölteni, mint ahogyan az bevételként rendelkezésre állna.

A Hírlevél következő számában a más hatóságok, külföldi társszervezetek bizonyítási eljárás során való megkeresésével és - speciális helyzetük kapcsán – a mezőgazdasági termelők vagyonosodási vizsgálatával foglalkozunk. Farkasszemet nézünk továbbá egy kronologikus vagyonmérleggel, miként néz ki az a gyakorlatban.

Vagyonadó

Mint az a médiából is ismert tény, a kormány 2010-től bevezeti a vagyonadót. Ez már nem kérdéses. Az azonban igen, hogy kinek, mi után és mennyit kell fizetnie majd.

A legvalószínűbb verzió az, hogy a vagyonadó a 30 millió forintnál értékesebb ingatlanokra, a nagy értékű autókra és a vízi – és légiközlekedési eszközökre is kiterjed.

A magyar lakosság jelentős részét a méregdrága hajók és magán-repülőgépek adóztatása nyilvánvalóan hidegen hagyja, de ingatlan esetében az adóztatási határt elérő ingatlannal már nem csak a többszörös milliomosok rendelkeznek.

A tervezet szerint a 30 milliónál értékesebb ingatlanok esetében 50 millió forintig 0,5 százalékos adót kell majd fizetni, míg e felett 0,5 százalékos adókulcs lesz majd érvényes.

A vagyonadó számos kedvezményt tartalmaz majd. A nagycsaládosok három gyermek után a vagyonadó 15 százalékát vonhatják le az adójukból, majd minden további gyerek után újabb 15-15 százalékkal csökkenthetik az adót.

A minimál-nyugdíj (ez 2009-ben 28.500 forint) kétszeresénél kevesebbet kereső, 62 évesnél idősebb nyugdíjasokat 10 millió forintos adóalapig mentesség illeti meg, ha az ingatlanuk - amelyben benne is laknak- értéke nem haladja meg az 50 millió forintot.

A nyugdíjasok továbbá kérhetik a vagyonadó felfüggesztését, ha az adót nem tudják megfizetni. Ekkor a tartozást feljegyzik a tulajdoni lapra - az építményadóval kapcsolatban már ismert eljárás

©Sinka Jánosné, 2009.Bp., www.sinkatax.hu, www.adocommando.hu, www.adokommando.hu

Mivel a Hírlevélben, illetve a weboldalon, a letölthető dokumentumokban található írásokat, táblázatokat ingyenesen bocsátom rendelkezésedre, kérem értesíts, ha más **fizetős** szakmai anyagban, változatlan formában találkozol velük!

szerint – és annak kell majd kifizetnie, aki öröklí az ingatlant. A munkanélküliek is kedvezményben részesülnek, ők átmenetileg kérhetik a vagyoadó megfizetésének felfüggesztését. A felfüggesztés megszűnését követően 12 havi részletben fizethetik majd meg az adót.

Szakmai körökben felvetődött a a vagyoadó-tervezet alkotmányellenes volta is, tekintve, hogy nem veszi figyelembe a vagyonok halmozódását, azaz azt az esetet, ha valaki több ingatlan-tulajdonnal rendelkezik, de ezek egyike sem lépi túl a 30 millió forintot. Azaz, ha Kovács úrnak egy, 30 milliót akár csak egy forinttal meghaladó értékű háza van, ő fizet adót. Szabó úr, akinek van három, de egyenként a 30 millió forint forgalmi értéket el nem érő lakás, ház van a tulajdonában, nem fizet majd adót.

Ez az anomália kormányzati fülekbe is eljutott, mivel az a variáció is elképzelhető a pénzügyminiszter szerint, hogy az ingatlan -tulajdonok értékét összevonják és több kulcsot tartalmazó, sávosan progresszív adótábla alapján vonják adózás alá.

Mivel e változat elfogadása esetében az adókötelezettek köre lényegesen növekedne, lehetségessé válna az adókulcsok csökkentése is.

Ismét lebukott egy adócsaló!

Miként azt az MTI hírül adta, ismét horogra akadt egy „számlagyár” az APEH Észak-magyarországi Regionális Igazgatóságának vizsgálata során.

A főleg újságok szállításával és terjesztésével foglalkozó betéti társaság több, mint 20 millió forinttal kívánta csökkenteni az egyébként fizetendő áfáját, ezért fiktív számlákat is kiállítottak: azaz költségeket igazoló számlákat, saját maguk részére!

A Bt beltagja az APEH ún. kiválasztási rendszerén akadt fenn. Az adóhatóság nyilvántartásában és a nyomtatványforgalmazói adatszolgáltatásban is szereplőszámlatömböket csak hiányosan adta át az ellenőröknek, mondván, hogy a tömbök költözködés során elvesztek.

Az érintett cég végül kénytelen volt elismerni, hogy a kérdéses számlákat saját maga állította ki, így nem sikerült a fizetendő adót a fiktív számlákon szereplő 22,5 millió forinttal csökkentenie. A társaság beltagja ellen eljárás indult.

Nos, ha az érintett cég nem csak forgalmazta volna, hanem olvassa is az újságokat, akkor ezzel a hátborzongatóan ostoba trükkel meg sem próbálkoznak.

(A fiktív számláknak – bár „hivatalból” ellenzem e megoldást – az a lényege, hogy azt más, valós tevékenységnek legalább a látszatát keltő cégek szokták a kreatív könyvelést vezető „vevők” számára kiállítani. A megfelelő ellenszolgáltatás ellenében pedig be is vallják ezt a csak papíron létező bevételt, így vevők legalábbis első látszatra jogosan vonják le a számlákban szereplő áfát. Az, hogy végül a költségvetésbe ki és mennyit fizet be az ügylet alapján, az már más kérdés...)

Ismét változtak az adótörvények - mit muszáj tudnod a 2009. július 01-től hatályos változásokról

„'Ember küzdj, és bízva bízzál!' Ha nem megy, legalább engem hagyjál!”

Egy marcona külsejű fiatalember pólóján olvastam a fenti feliratot a minap. Az nem derült ki, hogy mire vonatkozik a kívánság: *békén* hagyják, úgy általában, vagy „*bízva bízni*”, szóval *pesszimisták kíméljék...*

Mi ez utóbbi jegyében vizsgáljuk meg, mire számíthatunk az év második felében!

Általános forgalmi adó

2009. július 01-től az általános adómérték - a korábbi 20% helyett - 25%. bevezetnek egy új, kedvezményes adókulcsot is a tejtermékek, bizonyos pékáruk – és várhatóan – a távhőszolgáltatás esik e kategóriába. A távhőszolgáltatás esetében ez még nem biztos, uniós jóváhagyásra van még szükség. Megmarad az 5%-os mértékű adókulcs is, a jelenlegi körben (például újságok).

Az Áfa-kulcs változása azon túl, hogy mélyebben kell a zsebünkbe nyúlnunk, ha vásárolunk valamit, illetve többet kell befizetnünk a költségvetésnek, a **számlák kiállítása** szempontjából is változást jelent.

A 25%-os mértékű adókulcsot abban az esetben kell alkalmazni, ha az adó megállapítására előírt időpont 2009. július 01-jére vagy azt követő időszakra esik. Azaz:

- a termékértékesítés, szolgáltatásnyújtás *teljesítésének* időpontja július 01. vagy ezt követő időpont (például július 06-án a kereskedő értékesíti X árut a boltjában),
- *előleget* fizet a vevő: a pénz átvételének (ha kp.), illetve jóváírásának napja,
- az ún. *folyamatos szolgáltatások* (például folyamatos karbantartási szerződés, bérbe adás) esetében a pénzügyi teljesítés esedékessége (magyarán a számla fizetésének határideje)

július 01. vagy ezt követő időpont.

Az *előleg* kapcsán fontos, hogy csak az a vevőtől, megrendelőtől, az értékesítés, illetve a szolgáltatás teljesítését megelőzően kapott összeg minősülhet előlegnek, amelyről szerződésben rendelkeztek és számlát is kibocsátottak róla. Ennek hiányában csak előrefizetésről, a vevő túlfizetéséről van szó. Az előleget úgy tekintjük, mint bruttó összeget, azaz, amely áfát is tartalmaz. Ez azért fontos, mert ha az előleget átvettük, jóváírták a számlánkon, és ez június 30-ig bezárólag megtörtént, akkor az előleg 20%-os áfa-kulcs alá esik, míg július 01-től már 25%-kal. Az sem közömbös, hogy az áfa-bevallásunkban 5%-ponttal kevesebb áfa lesz, ha a dolog júniusban történt, mintha júliusban történt volna. Fontos, hogy az az eset is előfordulhat, hogy a majdani teljesítés ellenértékének 100%-át (!) megkapjuk előlegként.

Ha a júliusban esedékes áruértékesítéseink, szolgáltatásaink esetében valamelyik vevőnk, megrendelőnk előre leköti az árut, kapacitást szerződésben és mi előlegrszámlát bocsátunk ki a részére - mindezt június 30-ig letudjuk, úgy, hogy az előleg is igazoltan a birtokunkban van, azaz átvettük, megérkezett a számlánkra-, akkor 20% a részünkről fizetendő áfa, akkor is, ha a tényleges teljesítés majd júliusban lesz. Ha az ehhez szükséges árt, anyagot, stb. csak júliusban szerezzük be,

akkor viszont a levonható áfánk lesz 5%-ponttal több..

Az előlegekről még fontos azt is tudnunk, hogy ha az ellenértéknek csak egy részére történt előlegfizetés – azaz teljesítést követően még lesz mit fizetnie a vevőnek, akkor az előlegre az az áfa-kulcs érvényes, amely a pénz átvétele, jóváírása napján volt hatályban - június 30-ig tehát 20%. A fennmaradó összeget a teljesítés - például az áru leszállítása, a vevő birtokába adása- napján érvényes adókulcs terheli.

A *folyamatos szolgáltatások* esetében a fizetési határidő a döntő az áfa-kulcs kérdésében.

Például: Józsi Szabi karbantartási szerződést kötött a Jólmenő Kft-vel, teherautóik javítására. Szabi minden hónapban hetente megvizsgálja a járműveket, és ha kell, megjavítja, ha az szükséges. Minden hónap 15. napjáig esedékes a díjazása, azaz a számlájában megadott fizetési határidő.

Ha

- a fizikai teljesítési időszak (a javítás, ellenőrzés) 2009. 06.15- től 07.15-ig tart, a kapcsolódó számla fizetési határideje 2009.06.15. Az alkalmazott adókulcs 20%, annak ellenére, hogy a konkrét teljesítés egy része „átlóg” a július 01-ét követő időszakba.
- ha a teljesítés időszaka 2009.06.01-06.30., akkor az áfa megint csak 20%,
- ha a teljesítés időszaka 2009.07.01-07.31-e, de a fizetési határidő 2009.06.15-e, akkor az áfa 20%,
- ha a teljesítés időszaka 2009.06.01-06.30., a fizetési határidő 07.15-e, akkor az áfa 25%.

Ez persze az üzletbe folyamatosan szállító pék vagy hentes, stb. esetében is igaz, ha megegyeztünk a fentiek szerint elszámolási időszakokban.

Az áfa-kulcs változása miatt a **pénztárgépeket is át kell állítani**. Ennek 2009. augusztus 31-e a határideje. Célszerű már most időpontot kérni az érintett szerviztől, hogy július 01-hez minél közelebbi időpontot kapjatok.

Ugyanis fő szabályként július 01-től *kézi kiállítású nyugtákat* kell kiadni a gép átállításáig.

Ha a pénztárgépnek csak egy gyűjtője van, és nem írja ki az adókulcsot, akkor az az átállításig is használható. Ekkor úgy kell tekinteni a bruttó összeget, hogy az 25%-os áfát („visszafelé” számolva 20%-ot) tartalmaz.

Személyi jövedelemadó

Az adótábla megváltozott, a 18%-os adókulcshoz tartozó adósáv 1,9 millió forint lett a korábbi 1,7 millió forint helyett. Mindez 2009. január 01-ig visszamenőleges hatállyal.

Ezért a a 2009. I. félévre vonatkozó jövedelmek (bérek, társas vállalkozások tagjainak személyes közreműködésükért kapott jövedelme) esetében adótúlfizetés keletkezik. Ezt a II. félévi kötelezettséggel szemben kell csökkentő tételként figyelembe venni, mindaddig, amíg az el nem fogy. Technikailag ez úgy néz ki, hogy az I. félévi jövedelmekre mind a két adótáblával (régie és új) kiszámoljuk az adóterhet. A két számítás közti különbség az adótúlfizetés. Ezt kell a II. félévben visszaadnunk, azaz ennyivel csökkentjük a bérből levonandó adóelőleget, de legfeljebb nulláig. Utoljára a decemberre vonatkozó bérnél lehet ezt figyelembe venni. Ha még mindig marad a túlfizetésből, azt a 2009-ről szóló adóbevallásban lehet rendezni.

©Sinka Jánosné, 2009.Bp., www.sinkatax.hu, www.adocommando.hu, www.adokommando.hu

Mivel a Hírlevélben, illetve a weboldalon, a letölthető dokumentumokban található írásokat, táblázatokat ingyenesen bocsátom rendelkezésedre, kérem értesíts, ha más **fizetős** szakmai anyagban, változatlan formában találkozol velük!

Az adótábla változása az átalányadózó egyéni vállalkozókat és mezőgazdasági kistermelőket is érinti, hiszen az adó mértékét ők is ebből állapítják meg.

A 2009. augusztus 31-ét követően kifizetett **családi pótlék adóterhet ne viselő járandósággá válik**. Ez azt jelenti, hogy önmagában nem adóköteles, de az összevonandó jövedelmek kategóriájába (ilyen például a munkabér, a társas vállalkozások tagjainak személyes közreműködésükért fizetett jövedelem, az egyéni vállalkozó bér kivétje) tartozó jövedelmek adókötelezettségének számításakor a családi pótlékot is figyelembe kell venni – tehát adott esetben átviheti a jövedelem egy részét a 36% -os sávba, de a családi pótlékra eső adót nem kell megfizetni.

A házastársaknál, élettársaknál a családi pótlék összegét 50-50%-ban kell adóterhet nem viselő járandóság címén az érintettek jövedelméhez hozzászámítani. Ha a gyermekét egyedülállóként nevelő személyről van szó, az ő jövedelmét a családi pótlék fele terheli, mint adóterhet nem viselő járandóság.

Fentiek miatt azok a munkavállalóknak, akik családi pótlékban részesülnek, nyilatkozniuk kell a munkáltató felé, a folyósítás tényéről és a juttatás összegéről. Ha az érintett nyilatkozik ugyan arról, hogy kap adóterhet nem viselő járandóságnak minősülő jövedelmet is, de annak összegét nem közli, akkor az adóelőleget az adótábla legmagasabb kulcsával kell megállapítani.

Az adóhatóság hamarosan közzéteszi honlapján a tárgyalt nyilatkozatok ajánlott formáját, adattartalmát.

A fenti nyilatkozattételi kötelezettség vonatkozik majd a gyerekekre is szeptember 01-től, míg az anyasági támogatást adóterhet nem viselő járandósággként való kezelése csak a 2010. április 01-ét követően született gyermekekre tekintettel folyósított támogatásokra vonatkozik majd. Az említett időpontot megelőzően született gyerekek esetében a 2009. augusztus 31-ig hatályos szabályokat kell alkalmazni, azaz a juttatás adómentes marad.

Tb-járulék

A munkavállalók, társasági tagok személyes közreműködéséért fizetett jövedelem, illetve az egyéni vállalkozók esetében a bér kivét havi 143 ezer Ft-ot meg nem haladó összegéig a TB-járulék 26% július 01-től.

Az ezt meghaladó részre 29%.

Ez akkor is érvényes, ha utólag fizetnek ki bért, például a dolgozó májusi bérét július 10-e után fizeti ki a munkaadó. Ekkor májusi berről van szó – eredeti esedékessége július 10-e előtt volt, de mivel július 10-e után történik a kifizetés, már az új szabályokat kell figyelembe venni.

Az 2009. július 10-éig megszerzett jövedelmekre a 2009. június 30-án hatályos rendelkezéseket kell alkalmazni. Ez azt jelenti, hogy a júniusi béreket még a 29%-os Tb terheli, teljes egészében. A Munka Törvénykönyve ugyanis a munkabéreke kifizetésére a tárgyhót követő hó 10. napját írja elő, mint legkésőbbi időpontot. A július 10-e tehát a júniusi bérek kifizetésének végső, törvény szerinti határideje. (A költségvetés még meg akarta szerezni a júniusi bérek után a magasabb járulékot!)

©Sinka Jánosné, 2009.Bp., www.sinkatax.hu, www.adocommando.hu, www.adokommando.hu

Mivel a Hírlevélben, illetve a weboldalon, a letölthető dokumentumokban található írásokat, táblázatokat ingyenesen bocsátom rendelkezésedre, kérem értesíts, ha más **fizetős** szakmai anyagban, változatlan formában találkozol velük!

A **munkaadói járulék** esetében a fentiek szerinti korlátozás érvényes, azaz 143 ezer Ft-ig 1% a munkaadói járulék, a bér e feletti részére 3%.

Az új szabályt a július 10-ét követően megszerzett bérekre kell első ízben alkalmazni (akkor is, ha utólag fizetik ki a bért, például a májusi vagy júniusi bért).

A **START Kártyával foglalkoztatott** után fizetendő közteher is 5%-ponttal csökkent, azaz a foglalkoztatás első évében 15% helyett 10%, míg a második évben 25% helyett 20% a fizetendő közteher, a minimálbér kétszeresét meg nem haladó bérre. A bérnek e feletti részére 15%, illetve 25% a közteher.

Ezt ugyancsak a július 10-ét követően megszerzett bérekre kell első ízben alkalmazni.

Vállalkozói járulék

A 2009. július 10-ét követően megszerzett jövedelmekre (azaz a júliusi járulékalapra,) alkalmazandó első ízben az a szabály, hogy 143 ezer Ft-ig 2,5% a vállalkozói járulék, az ezt meghaladó részre pedig 4%.

A vállalkozói járulék fizetésére kötelezettek köre nem változott.